

Inatsisartuni ilaasortaq Jess Svane, Siumut
-/maani

Peqqinnissaqarfimmi sipaarniutit pillugit § 37 naapertorlugu apeqqummut 2016-78-mut akissuteqaat

Asasara Jess,

Inatsisartut suleriaasiat naapertorlugu apeqqutinnut qujanaq. Apeqqutitit ataani akissavakka.

11-03-2016
Sags nr. 2016 - 4563
Akt nr. 2297292

Postboks 1160
Tlf: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk

Email: pn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

1. Peqqinnissaqarfiup iluani aningaasartuutikillisaanissamik suliaqarnermi suut salliutillugit aningaasartuutikillisaavigineqarpat?

Akissut: 2015-imut Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi peqqinnissaqarfimmi ingerlatsinermut tapiissuteqarnermullu sinaakkutit apparneqarput 15 mio. kr.-inik. Tamanna matussuserneqarpoq 2014-imi 16,4 mio. kr.-init nalinginik atuinikinneruneq 2015-imut nuunneqarmat.

2016-imi akuersissut atuleqqinneqarpoq aningaasanut inatsimmi 10 mio. kr.-inik ilassuteqarnikkut kiisalu aningaasaliissutit utaqquisut appartinnissaannut 9 mio kr.-inik nalillit aalajangersimasumik tapiissutinngortinneqarput 2016-imi aningaasanut inatsimmi. Siornatigut utaqquisut appartinnissaannut tapiissutit 2012-2015-imi immikkut ittumik tapiissutit ilanngunneqartarsimagaluarput.

Peqqissutsimut Pitsaaliuinerimullu Aqutsisoqarfimmi aqutsisut ukiut kingullerpaat isumaqatigiinniarnert, neqeroortitsinerit suleqatigisanillu nutaanik isumaqatigiissuteqarnerit aqqutigalugit isumaqatigiissutini annerusuni arlalinni sipaaruteqarnermik angusaqarsimapput, taamaasilluni sipaarutissatut aalajangiiffigineqartut nunap immikkoortuini nunaqarfinnilu peqqissutsimut sullissinerimi ajornerulersitsinerimik nassataqaratik.

Nalinginnaasumik peqqinnissaqarfik aningaasaqarnikkut pisariillisagaavoq, tamatuma sunniutigaa isumalluutit innuttaasunut sapinngisamik pitsaanerpaamik iluaqutaanissaa sa malinnaavigeqqissaarneranik. Peqqinnissaqarfik ukiuni kingullerpaani toqqaannartumik sipaarniuteqarsimangilaq, isumalluutinilli atorsinnaasanik atorluaanerulersimalluni. Tamatuma kinguneraa innuttaasut sullinneqarnerisa sapinngisamik pitsaanerpaarneranik aningaasallu peqqinnermut atorluarneqarnerannik. Taamaattorli peqqinnissaqarfik aningaasatigut sulit tatineqarneroqqissappat maannakkut peqqissutsimut sullissinerup qaffasissusia aalajangiussimaneqarsinnaangitsoq nalilerneqarpoq.

Peqqinnissaqarfimmi nalinginnaasumik napparsimasut katsorsarneqartarnerat, sulisussarsiorneq il.il. pitsaanerulersinnissaat sammineqartorujussuuvoq, innuttaasut sullinneqarnerat pitsaanerpaaq qulakkeerniarlugu. Peqqissutsimut suliasaqarfinni tamani sulisussanik qallunaanik kalaallinillu sulisussarsiortarneq assorujussuaq unammillernarpoq. Sulisut ineriartornerat tigungmiinnarnissaallu qulakkeerniarlugit

peqqissutsimut sulisunut ilinniaqqinnernut pikkorissarnernullu ukiumut 20 mio. missaat atorreqartarput.

Aningaasanut tunngasuni assigiinngitsuni pitsaanerulersitsiniarluni ingerlajuartumik sulisoqarpoq, aamma Peqqissutsimut Pitsaaliuinernullu Aqutsisoqarfiup ukiut kingulliit marlussuit isumalluutinik agguuaassinermini annerusumik pissarsiaqarfigisimasai immikkoortut ilai ataani taaneqarput:

- Avataanit pilersuisunik pitsaaneruserumik makkuninnga isumaqatigiissuteqartoqarpoq:
  - Region Hovedstaden-imik akikillissutinik isumaqatigiissut 2013-imi isumaqatigiissutigineqarpoq
  - Region Midt-imik R3-mut tunngatillugu pitsaaneruserumik isumaqatigiissuteqarneq 2014-imi anguneqarpoq.
  - 2014-imi isip nakorsaasa sullissineri, meeqqat tarnikkut nappaataanik katsorsaanerumut, ammip nappaataanut nakorsanut (dermatologi) aamma tusartaatinut (audiologi) tunngatillugu pitsaaneruserumik akikinneruserumillu isumaqatigiissutigineqarpoq
- Akikinneruserumik aaqqiissuteqarluni minnerpaamik pitsaassusia taamaatsillugu suliassamik nuussineq:
  - Kalaallit Nunaannut telemedicini aqutugalugu misissuinerit, siullermik nunanut allanut aallartinneqartarluartut, nuunneqarnerinut ingerlaavartumik sammisaqarneq.
  - Isip nakorsaanut atortunut 2015-imi aningaasaliisoqarpoq, takkualu nunap immikkoortuini ikkunneqarput, tamanna angalanernut aningaasartuutinik sipaarutaavoq peqatigitillugulu innuttaasunut sullissinerulertoqarpoq, maannakkut piffissami sivikitsumik utaqqilluni (ullut 7 – 14-it) ukioq kaajallallugu isit nakorsaanukartoqarsinnaavoq. Aaqqiissuussineq taanna 2016-imi piorsarneqaqqissaq.
  - Allakkut innuttaasunut Nuup avataaniittut immikkut sammisat tamarmiusut iluanni sullissineri telemedicinip atornera ingerlaavartumik piorsarneqarneqarpoq, tamatumalu aningaasanut killiliussat iluanni sullissineq pitsaaneruserumik kinguneraa.

2. Aningaasartuutikillisaaniarnermi sulisoqarnikkut qanoq pingaarnersuisoqarpa?

Akissut: Qulaaniittut tunngavigalugit isumalluutit tulleriaarnerat iluatsippoq, tassa innuttaasut peqqinnissaqarfimmut attaveqarsinnaanerit annikilleriarsimanngilaq. Innuttaasunut tamanut peqqinnissaqarfimmik attaveqarsinnaaneq ulloq unnuarluni periarfissaavoq aamma tamarmik kalaallisut sullinneqarsinnaapput. Nunaqarfinni tamani minnerpaamik nunaqarfimmi peqqinnissaqarfimmi sulisumik ataatsimik atorfeqartoqarpoq. Taakkunanga amerlasuut PI-mi ilinniarsimapput. Nunaqarfinni 250-it sinnerlugit inulinni suliamut ilinniarsimasunik atorfinitsitsinissaq anguniarparput.

Nunaqarfinni napparsimasoqalersillugu innuttaasut napparsimavimmut / peqqissaavimmut, nunaqarfiup attaveqarfigisaanut sianertassapput. Pisuni amerlasuuni napparsimavimmit / peqqissaavimmit, ullup tullianut utaqqisinnaasoq nalilerneqarpat, nappaatip nipaallisarnissaanik napparsimasoq ilitersorneqarsinnaavoq. Napparsimasoq massakkut takuneqassappat katsorsarneqarlunilu sulisut napparsimavimmi / peqqissaavimmi sulisut peqqissaavinni / nunaqarfinni nakorsiartarfimmi mikinersuni sulisunut erninnaq sianissapput pineqartorlu qinnuigalugu napparsimasoq takusaqqullugu. Tassannga aaqqiissuussa telemedicini Pipaluk imaluunniit SKYPE

aqputigalugu napparsimavimmut / peqqissaavimmut telemedicinimik attaveqaat pisariaqartinneqarpat atorneqarsinnaavoq. Taama iliornikkut innuttaasut tamarmik piffissap ammaffiusup avataani saaffiginnittut sulisumik suliamut ilinniarsimasumik attaveqarnissaat qulakkeerneqassaaq.

Nakorsiarfiup ammanerata nalaani tassanngaannartumik napparsimasoqalersillugu toqqaannartumik saaffiginnittoqassaaq. Taamatut matumani pisariaqartitsinermi Pipaluk imaluunniit SKYPE aqputigalugu telemedicinikkut attaveqarneq atorneqartarpoq.

Kalaallit Nunaanni innuttaasut tamarmik oqarasuaatikkut, Pipaluk aqputigalugu telemedicinikkut imaluunniit SKYPE-kkut nakorsamik naliliiffigineqarsinnaapput. Nunaqarfinni nakorsamik inuttaliisoqarsimanngilaq. Tassalu nunaqarfimmiunut nammineq ornigulluni toqqaannartumik tassanngaannarluunniit pisoqaraluarpat nakorsiartoqarsinnaanngilaq.

Illoqarfimmut allamut attaveqarnermi ungasissuseq apeqqutaanngilaq, kisianni oqarasuaatikkut telemedicinikkuulluunniit attaveqarneq pitsaasoq, tassani suliamik ilinniarsimasumik oqaloqateqarsinnaaneq.

Peqqissaavinnut/ nunap immikkoortuini napparsimavinnut attaveqaat taanna arlalinnik pissuteqarluni toqarneqarneqarpoq:

1. Peqqinnissaqarfimmut attaveqarnerup suliatigut pitsaassuseq qaffasinnerulersippaa, pissutigalugu peqqissaavimmi suliamut ilinniagaqarsimanngitsumik attaveqarnissaq pingaaruteqarunnaarmat, kisiannili nunap immikkoortuani napparsimavimmi (peqqissaasutut ikiortimik/ peqqissaasumik) suliamut ilinniarsimasumik toqqaannartumik attaveqarneq.
2. Innuttaasut nunap immikkoortuani napparsimavimmi pigaartunut attaveqarnerisigut qulakkeerneqartarmat peqqissaavinni sulisut ulluunerani sulinissaat, unnukkut unnuamilu qaaqquneqaratik. Sulisut peqqissaaveqarfimmi pigaartutut sianerfigineqarsimappata takkussimappataluunniit sulisut qajassuunneqartussapput, piffissamut qasuersaarfissamut sulinermi avatangiisinut aalajangersakkat eqquutsinniarlugit. Tamatuma kingunerissavaa, ulluunerani Peqqissaavimmi sulisussaaleqineq.
3. Peqqissaavimmit atorfeqarlutik sulisunut amerlanngitsunut sianertarnerit kingunerissavaa qasusoorneq, unnukkut unnuakkullu akornusersorneqarneq ullukkullu sulisussaallutik. Taamaalippat sulisunik atatitsiinnarnissaq ajornakusuussaaq.
4. Ajornartorsiut qulaani allaaserineqartoq aaqqinneqarsinnaagaluarpoq peqqissutsimut sulisunik amerlanerusunik atorfinitsitsinikkut, tunngaviatigullu sapaatip akunneri 4 -12-it sinnerlugit sulisussarsinissaq unammillernarpoq, kiisalu suliassat ulluunerat sulinermi aqqitassat naammattumik amerlassuseqanngimmata tamanna ajornarpoq.

Tassanngaannaq napparsimalersumit saaffiginnittoqarpat napparsimasoq Peqqissaavimmut unitsinneqassanersoq, DIH-mut imaluunniit nunap immikkoortuani napparsimavimmut ingerlanneqassanersoq nuunneqassanersorluunniit sumiiffimmi nakorsap aalajangissavaa.

Ajuutoornerni anginerusuni imaluunniit pisumi ilungersunartumi soorlu: Qimmimik kiiinnermi, perulunnartumik aanaartoornermi, illoqarfimmi nunaqarfimiluunniit ipilluni ajunaartoqartillugu, piaartumik katsorsartariaqartumik, innuttaasut nunap immikkoortuani

napparsimavimmut sianeqqaanngikkaluarlutik peqqissaavimmi nakorsaq peqqissaassorluunniit attavigisinnaavaat.

Biilip napparsimasunik angallassisartup ingerlanera naleqqussarneqartarpoq qulaani taaneqartut pissutsit piviusut aamma isumalluutit pitsaanerpaamik naleqqussarnissaat qulakkeerniarlugu. Pissutsini tassanngaannartuni toqussutaasinnaasunilu peqqissutsimut sulisut erseqqarinnerusumik nalileereernerisigut biilnik napparsimasunik angallassissutini sullissisoqartuaannassaaq.

3. Aningaasartuutikillisaaniarnermi illoqarfiit/inoqarfiit sorliit annerusumik eqqorneqarpat?

Akissut: Soorlu oqaatigineqareersutut sipaarniuteqartoqanngilaq, kisianni pigaartuulluni upalungaarsimanissaaq il.il. naapertorlugit isumalluutinik naleqqussaasoqarpoq

Qulaani allaaserineqartutut nal. 16-ip kingorna kiisalu sapaatip akunnerisa naanerini nalliuttunilu peqqissaaviit ukua sullinneqartarput:

- Qaanaaq
- Ittoqqortoormiit
- Qasigiannugit
- Qeqertarsuaq
- Kangaatsiaq
- Kiisalu nunaqarfiit tamarmik

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Doris Jakobsen